

POROČILA**Oddelek za geografijo Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem ob desetletnici ustanovitve**

Koper, Titov trg 5, <http://www.fhs.upr.si/sl/o-fakulteti/organiziranost-fakultete/oddelki/geografija>

Oddelek za geografijo je, kot eden prvo ustanovljenih oddelkov na Fakulteti za humanistične študije v Kopru (FHS), praznoval leta 2011 deseto obletnico. Začetni dodiplomski študij »Geografija kontaktnih prostorov« je potekal do študijskega leta 2009/10, na podiplomski stopnji pa se je zaključil s študijskim letom 2010/11. Skladno z bolonjsko deklaracijo se je prenovljeni študijski program »Geografija« (po sistemu »3 + 2 + 2«) na 1. stopnji študija pričel izvajati v študijskem letu 2007/08. V pravkar končanem študijskem letu je prvo stopnjo tega študija zaključila že druga generacija študentov. Ob pregledu uspešnosti izvajanja študija v okviru študijskega programa »Geografija kontaktnih prostorov« ugotovljamo, da je diplomiralo 73 študentov, v okviru študija »Geografije« pa je prvo stopnjo »bolonjskega študija« zaključilo 27 študentov. Na dodiplomski študij je bilo v študijskem letu 2010/11 vpisanih 92 študentov, vključno s 16 absolventi, v naslednjem študijskem letu pa je vpisanih v študijski program »Geografija« na prvi stopnji bolonjskega študija 74 študentov. V študijskem letu 2010/11 smo prvič izvajali študijski program »Geografija – 2. stopnja«, leto pred tem pa tudi prvič bolonjski doktorski študij »Geografija – 3. stopnja«. Na podiplomskem študiju druge in tretje stopnje je bilo v študijskem letu 2010/11 vpisanih 21 študentov, v tekočem študijskem letu pa se jim bo predvidoma pridružilo še 10 novih študentov. Podiplomski študij »Geografije kontaktnih prostorov« so do sedaj zaključile tri magistricice: Alenka Kovačič (2009), mentor: dr. M. Ravbar; Katja Vrtovec (2011), mentor: dr. M. Bufon; in Natalija Plankl (2011), mentor: dr. A. Gosar; ter osem doktorjev/doktoric znanosti: Aleš Smrekar (2005), mentor: dr. M. Orožen Adamič, somentorica: I. Rejec Brancelj; Mimi Urbanc (2007), mentor: dr. A. Gosar; Gregor Kovačič, (2009), mentorica: dr. M. Petrič; Goran Humer (2009), mentor: dr. M. Bufon, somentor: dr. M. Markič; Miha Staut (2009), mentor: dr. M. Bufon; Nataša Kolega (2009), mentor: dr. A. Gosar, somentor: dr. M. Orožen Adamič; Janez Berdavs (2010), mentor: dr. M. Bufon; ter Primož Pipan (2011), mentor: dr. M. Bufon, somentor: dr. M. Orožen Adamič.

Pri izvajanju študijskih programov so, poleg matično zaposlenih učiteljev in sodelavcev UP FHS in UP ZRS (Univerza na Primorskem, Znanstveno–raziskovalno središče), vsa leta sodelovali učitelji, matično zaposleni kot raziskovalci na Geografskem inštitutu Antona Melika ZRC SAZU v Ljubljani (dr. Matej Gabrovec, dr. Blaž Komac, dr. Marjan Ravbar, pred leti dr. Milan Orožen Adamič in mag. Jerneja Fridl), na Inštitutu za raziskovanje krasa ZRC SAZU v Postojni (dr. Tadej Slabe, dr. Martin Knez, dr. Nadja Zupan Hajna, dr. Metka Petrič, dr. Stanka Šebela in dr. Franci Gabrovšek), dr. Filip Tunjič z Ministrstva za obrambo Republike Slovenije in v začetku izvajanja še nekateri učitelji z Univerze v Ljubljani (dr. Darko Ogrin in dr. Ljubo Lah), Univerze v Mariboru (dr. Matjaž Klemenčič) in Morske biološke postaje Piran Nacionalnega inštituta za biologijo (dr. Lovrenc Lipej in dr. Branko Bogunović). Zaradi manjšega obsega študija na prvi bolonjski stopnji in cikličnega izvajanja 2. in 3. letnika, se je število sodelujočih učiteljev in asistentov zmanjšalo. Tako so nas zapustili dr. Matej Vranješ, dr. Florinda Klevisser, dr. Miha Staut in dr. Janez Berdavs. Pri izvajanju študija na dodiplomski stopnji tako sodeluje še okoli deset učiteljev (odvisno od izvajanja izbirnih predmetov) ter štirje asistenti z majhnim deležem pedagoškega dela (Simon Kerma, Miha Koderman, Vesna Markelj in Staša Mesec). S študijskim letom 2011/12 bomo matično zaposleni na UP FHS le trije učitelji (dr. Milan Bufon, dr. Valentina Brečko Grubar in dr. Gregor Kovačič), z večjim obsegom pedagoškega dela pa še dva učitelja, zaposlena na drugih članicah UP (dr. Anton Gosar in dr. Stanko Pelc). Izvajanje študija na drugi bolonjski stopnji poteka kot redni študij z omejenim številom kontaktnih ur, kar je trenutno posledica majhnega števila študentov. Izvaja se splošna smer, ko pa bo študentov več, bo ponujena tudi izbira usmeritev s štirimi moduli. Študij na tretji bolonjski stopnji poteka pretežno kot individualni študij s konzultacijami, pri izvajanju pa sodeluje večina naših visokošolskih učiteljev.

Pred leti se je tudi na FHŠ med študenti pojavila želja po izobraževanju za pedagoški poklic, zato se je nekaj oddelkov, vključno z Geografijo, odločilo za pripravo dvopredmetnih pedagoških študijskih programov, ki se bodo izvajali v sodelovanju s Pedagoško fakulteto Koper. »Dvopredmetna geografija druge stopnja« je bila potrjena to poletje, izvajati pa se bo pričela v študijskem letu 2012/13. Z namenom, da v prihodnje študentom omogočimo nadaljevanje študija na dvopredmetni drugi stopnji brez opravljanja diferencialnih izpitov, je v postopku sprejemanja tudi »Dvopredmetna geografija prve stopnje«, ki jo bodo študenti lahko kombinirali z drugimi dvopredmetnimi programi prve stopnje na FHŠ. Tako se bodo v prihodnjih študijskih letih tudi študenti v Kopru lahko vpisali na enopredmetno in dvopredmetno geografijo prve stopnje, na enopredmetno geografijo druge stopnje ter pedagoško dvopredmetno geografijo druge stopnje. Kljub temu, da so bolonjski študijski programi geografije na FHŠ še razmeroma mladi, pa že načrtujemo njihovo preново. V sodelovanju z raziskovalci omenjenih institucij in podjetja Harpha Sea d. o. o. nameravamo v prihodnje intenzivneje razvijati področje geografskih informacijskih sistemov (GIS), zlasti na drugi stopnji in s tem našim študentom nuditi še boljše podlage za pridobitev ustreznih znanj in veščin, ki so vse bolj potrebno orodje pri delu geografov in pri njihovem zaposlovanju. Študij Geografije na tretji stopnji nameravamo vsebinsko razširiti s ponudbo modula Naravne nesreče, v izvajanje katerega bodo v večji meri vključeni sodelavci Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU. Žal, še vedno ugotavljamo, da smo premalo prepoznavni v ponudbi študijskih programov v Sloveniji in širše, zato precej dejavnosti, kot so izvedba predavanj, vsebinsko povezanih z maturitetnimi temami na srednjih šolah oziroma gimnazijah, organizacija in izvedba tematskih dni, pomoč pri izvedbi ekskurzij za dijake in podobno, usmerjamo v promocijo študija. Z zadovoljstvom pa ugotavljamo, da so študenti večinoma zadovoljni s študijem; v ocenah izpostavljajo majhno število študentov pri predmetih, kakovostno terensko delo, bodisi kot sestavni del predmetov, bodisi kot izbirni terenski seminarji, ter dober odnos učiteljev in sodelavcev kot pomemben prispevek h kakovosti študija. Študij na Oddelku za geografijo FHŠ lahko, zaradi svojega geografskega in kulturnega položaja, mejnosti in interkulturalnosti, študentom geografije, poleg splošnih metodoloških in znanstveno-teoretskih podlag, omogoči boljše poznavanje in razumevanje sredozemskega prostora, prehodnosti kot značilnosti prostora med Sredozemljem in Alpami, razumevanje pokrajinske raznolikosti, občutljivosti okolja in razvojnih potencialov v tako imenovanih stičnih (obmejnih in obalnih) območjih, kar je v večji meri vključeno v podiplomski študij geografije na drugi in tretji stopnji.

Sodelavci Oddelka za geografijo FHŠ so mednarodno zelo dejavni in raziskovalno uspešni. V zadnjem študijskem letu sta priznanji za svoje delo prejela dr. Milan Bufon in dr. Gregor Kovačič, leto pred tem dr. Anton Gosar, kar nedvomno prispeva k še večji kakovosti študija. V okviru mednarodnega sodelovanja se je razvila mreža partnerskih institucij (Zadar, Hrvaška; Lodz in Gdansk, Poljska; Rim, Italija; Oradea, Romunija), s katerimi sodelujemo pri izvajanju doktorskega študija. Ugotavljamo, da so diplomanti »Geografije kontaktnih prostorov« večinoma zaposleni v poklicih primernih izobrazbi, nekateri pa so se odločili za nadaljevanje na doktorskem študiju, ki so ga že ali ga zaključujejo. Upamo, da bo tudi izvajanje podiplomskega študija na drugi in tretji stopnji pokazalo dobre rezultate in s številčnejšim vpisom tudi čim prej zaživel kot redni študij z večjim obsegom kontaktnih ur. Iz leta v leto narašča število študentov iz tujine, ki preko ERASMUS in drugih povezovanj Univerze na Primorskem s tujimi univerzami prihajajo za semester ali dva na naš oddelek. Do sedaj je bilo največ študentov s Poljske. Naši študenti prav tako pogosto del študijskih obveznosti opravijo na različnih tujih univerzah: v Avstriji, Italiji, Franciji, na Hrvaškem, Poljskem in drugod.

Člani Oddelka za geografijo FHŠ sodelujejo na raziskovalnem področju z Znanstveno-raziskovalnim središčem Koper Univerze na Primorskem. Leta 2009 je bila sprožena iniciativa o organiziranju Inštituta za geografske študije (IGŠ), ki deluje na tej ustanovi in v svoje delovanje vključuje sodelavce obeh ustanov; poleg že omenjenih, še mlade raziskovalce (Miha Koderman, Vesna Markelj in Ksenija Perković) oziroma administrativni kader (Karin Bandelj), ki so matični na UP ZRS. Obenem je bil na UP ZRS zasnovan Center za okoljske in prostorske raziskave (COPR), a še ni povsem zaživel. Organizirano raziskovalno delo geografov naj bi bilo na teh institucijah v prihodnje vsebinsko bolj razvejano, trenutna

usmeritev pa je pretežno politično-geografska. Predvsem raziskovalnim programom, ki jih vodi dr. Milan Bufon (Območja kulturnega stika v integracijskih procesih; Evropske multikulturne regije med družbeno-prostorsko konvergenco in divergenco) velja največja raziskovalna pozornost sodelavcev. Delni rezultati njihovega dela so zajeti v knjigi »Na obrobju ali v osredju? Slovenska obmejna območja pred izzivi evropskega povezovanja« (2008). Na temelju teh raziskav in objav se tudi je porodila iniciativa po organiziranju vsakoletnega srečanja družbenih/humanih/socialnih geografov srednje-evropskega prostora. Leta 2008 smo bili organizatorji prvega »Jadranskega foruma«, katerega strokovne prispevke smo objavili v zborniku »Razvojne priložnosti obmejnih območij Slovenije« (2009). Odtlej so potekala srečanja »Adriatic Forum« redno, oziroma vsakoletno v Trstu, na Dunaju in v Zadru – z izvirnimi razpravami, ki so ali bodo objavljene v uglednem strokovnem tisku in/ali monografijah. V sodelovanju z Inštitutom za sredozemske humanistične in družboslovne študije UP ZRS smo geografi, družno z sociologi, v septembru 2011 priredili odmevno konferenco (122 udeležencev), z uglednimi gosti kot uvodničarji. Prireditve »Reintegracija in razvojna vprašanja v multikulturnih in obmejnih regijah« ((*Re)Integration and Development Issues in Multicultural and Border Regions*), je potekala v Kongresnem centru Bernardin v Portorožu. Raziskovanja, ki temeljijo na bilateralnih raziskovalnih pogodbah s sorodnimi oddelki v tujini, so bila, oziroma so vsebinsko umeščena v proučevanje meja (San Diego State University, San Diego, Kalifornija, ZDA), obmejnih in manjšinskih območij (Romunija, Poljska), izseljenstva (Ball State University, Muncie, Indiana, ZDA) in druga družbeno-geografska vprašanja (Hrvaška). Zastavljeni raziskovalni programi pogojujejo večdnevna gostovanja učiteljev, sodelavcev in študentov na omenjenih ustanovah oziroma njihova gostovanja pri nas. Prav omenjena raziskovalna usmeritev je ustvarila pogoje za vrsto aktivnosti, ki služijo prepoznavnosti Oddelka za geografijo FHŠ. Na fakulteti tako posledično domujeta Politično-geografsko društvo Slovenije in Geografsko društvo Primorje. Glede na domicil predsednika (dr. Anton Gosar) pa je tudi Komisija za politično geografijo pri Mednarodni zvezi geografov (CPG IGU) trenutno »udomačena« na UP FHŠ.

Oddelek in njegovi sodelavci se umeščajo v slovensko geografsko srenjo tudi z organizacijo vseslovenskih strokovno-poljudnih in znanstvenih srečanj: Leta 2010 smo v Kopru izrekli dobrodoščilo kolegom iz visokošolskih ustanov in razpravljali o pojmu »regija«, tri leta poprej pa je beseda na sorodni prireditvi tekla o »bolonjski prenovi«. V juniju 2011 smo gostili slovenske geografe in druge strokovnjake na četrth »Melikovih dnevih« z naslovom »Geografski vidiki upravljanja z morjem in zaledjem«. Razvoj obalnega in sredozemskega sveta Slovenije smo organizatorji med drugim želeli soočiti tudi z ugotovitvami kongresa slovenskih geografov pred dvajsetimi leti na istem območju. Žal je premalo referentov izrazilo voljo, da bi svoja razmišljanja publicirali v zborniku.

Raziskovalno in pedagoško koprski geografi sodelujemo tudi v mreži CEEPUS GeoRegNet, kjer smo na poletnih šolah stalno prisotni bodisi kot učitelji, bodisi so naši študentje slušatelji teh šol. Podobno velja za Poletno šolo MetaHumanistica, ki vsakoletno poteka na FHŠ in že več let zapored obravnava Sredozemlje, o katerem vemo geografi veliko povedati.

Valentina Brečko Grubar, Anton Gosar

Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani med letoma 2005 in 2011

Ljubljana, Aškerčeva 2, <http://geo.ff.uni-lj.si/>

Na Oddelku za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (FF UL) je zaposlenih dvanajst visokošolskih učiteljev, osem asistentov, dve strokovni sodelavki, ena tajnica oddelka, štiri knjižničarke, ena laborantka, dve sodelavki v Raziskovalnem centru, v pedagoškem procesu pa sodelujejo še štirje zunanji učitelji in ena lektorica.

V letu 2005 je Oddelek začel s pripravo prenove študijskih programov po bolonjskih smernicah. V letu 2008 je potekala zaključna faza uvajanja bolonjskih študijskih programov. Akreditirani so trije študijski programi in sicer Prvostopenjski univerzitetni študijski program Geografija – enopredmetni, Prvostopenjski univerzitetni dvodisciplinarni študijski program Geografija ter Drugostopenjski

magistrski program Geografija, medtem ko je v postopku akreditacije Drugostopenjski univerzitetni dvopredmetni pedagoški program Geografija. Doktorski študij je organiziran v okviru interdisciplinarnega doktorskega študija humanistike in družboslovja, ki ga vodita Filozofska fakulteta in Fakulteta za družbene vede v Ljubljani.

V študijskem letu 2007/2008 se je še zadnjič izvajal nebolonjski univerzitetni študijski program v vseh letnikih. Pri izvedbi študijskega programa glede na prejšnja leta ni bilo večjih sprememb, z izjemo bolj razširjene uporabe e-učenja. Nadaljuje se tudi tradicija obveznega izvajanja pedagoške (študenti dvopredmetne pedagoške smeri) ter strokovne (študenti enopredmetne smeri) prakse. Pedagoška praksa se izvaja na osnovnih (en teden) in na srednjih šolah (en teden) po vsej Sloveniji, strokovna pa na inštitucijah v državni upravi, na občinah, v strokovnih zavodih s področja prostorskega načrtovanja, varstva okolja, mednarodnih odnosov in podobno. Prav tako je v pedagoškem procesu na fakulteti sodelovalo večje število strokovnjakov iz prakse.

V preglednicah 1 in 2 podajamo podatke o številu vpisanih študentov, številu diplomantov ter novih magistrskih in doktorskih znanosti za obdobje poročanja.

Preglednica 1: Študenti in diplomanti Oddelka za geografijo FF UL v obdobju 2005–2011.

študijsko leto	število vpisanih študentov	število diplomantov
2006/2007	418	106
2007/2008	432	81
2008/2009	383	76
2009/2010	348	91
2010/2011	368	72

Preglednica 2: Novi doktorji in magistri geografskih znanosti na Oddelku za geografijo FF UL v obdobju 2005–2010.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
doktorji znanosti	3	7	6	3	3	2
magistri	4	4	4	4	2	4

Knjižnična zbirka knjižnice Oddelka za geografijo FF UL šteje že več kot 95.000 enot knjižničnega gradiva. V prostem pristopu je več kot 3100 knjig (turistični vodniki, učbeniki in delovni zvezki za osnovno in srednje šole). V knjižnici letno prejemamo 280 naslovov domačih in tujih pretežno geografskih revij. Z nakupom pridobimo 26 tujih in 12 slovenskih revij. Večino revij prejemamo kot zameno za slovenske geografske revije: Dela, GeograFF, Geografski vestnik, Geografski obzornik in Geografija v šoli.

Rezultate svojega raziskovalnega dela sodelavci oddelka sproti objavljajo v slovenskem in tujem geografskem tisku. Tako so samo v letih 2010 in 2011 objavili skupno 33 znanstvenih prispevkov v serijskih publikacijah, štiri monografije, tri monografije v elektronski obliki, 36 poglavij ali samostojnih sestavkov v monografskih publikacijah, pripravili 33 predavanj, 65 strokovnih in poljudnih člankov, pripravili tri univerzitetne učbenike ter vrsto drugega gradiva, potrebnega za študij. Sem ne štejemo zaključnih elaboratov znanstvenih in strokovnih projektov.

Sodelavci oddelka so dejavni v komisijah in delovnih skupinah Mednarodne geografske zveze, kjer so bili oziroma še so vodje, člani vodstev ali pa člani komisij in delovnih skupin. Aktivno sodelujejo na številnih domačih ter mednarodnih geografskih in drugih posvetovanjih, seminarjih, konferencah,

obenem pa so več odmevnih tudi sami organizirali. Sodelavci Oddelka delujejo v strokovnih organih in telesih Ministrstva za znanost in visoko šolstvo, Ministrstva za šolstvo in šport, Zavoda za šolstvo ter Državnega izpitnega centra, so člani Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, Sossvea za regionalne statistike Statističnega urada Republike Slovenije, ter delujejo v upravnih in uredniških odborih strokovnih organizacij in društev.

Na Oddelku gostujejo strokovnjaki iz različnih evropskih in neevropskih držav, kar predstavlja velik, predvsem pa kvaliteten doprinos k študiju in delu na Oddelku, prav tako pa naši učitelji pogosto predavajo na tujih univerzah. Posledica povezovanja s tujimi univerzami je tudi bogata izmenjava študentskih ekskurzij. Na Oddelek za geografijo redno prihajajo mladi raziskovalci na raziskovalno izpopolnjevanje iz evropskih pa tudi neevropskih dežel, gostimo pa tudi številne priznane mednarodne strokovnjake s področja geografije in sorodnih ved. Člani Oddelka so za svoje predano znanstveno-raziskovalno in pedagoško delo prejeli številna domača in tuja priznanja in nagrade.

Z namenom dvigniti kvaliteto študija in motivirati študente za delo, so bila leta 2000 uvedena Priznanja Oddelka za geografijo FF. Podeljujejo se za nadpovprečno kakovostne pisne izdelke (seminarske naloge, diplomska dela) študentov. Prešernova nagrada, ki jo dobi praviloma le eden z Oddelka, za takšno število študentov ne zadošča več, škoda pa bi bila, da bi bila kakovostna dela prezrta.

Člani Oddelka so v zadnjem pet-letnem obdobju kot vodje ali člani sodelovali (oziroma sodelujejo) v temeljnih, aplikativnih in ciljnih raziskovalnih projektih (na primer Trajnostni razvoj urbanih ekosistemov; Značilnosti regionalnega razvoja in razvojni potenciali Spodnjega Podravja; Trajnostni razvoj varovanih območij – celostni pristop in aktivna vloga države; Povezovanje kriterijev in ukrepov za doseganje razvoja mest in drugih naselij v širšem mestnem območju; Izdelava kart erozijskih, poplavnih, plazljivih in plazovitih območij občine Tržič; Inventarizacija vodnih virov na območju občin Bele krajine – Bela krajina, Slovenija; Algoritmi digitalne kartografije in pretvorbene funkcije za potrebe nacionalnega talnega informacijskega sistema; Partnerstvo fakultet in šol I in II; Šolski učbeniki kot orodje za oblikovanje geografskih predstav o slovenskih pokrajinah), v raziskovalnih projektih Mestne občine Ljubljana (na primer Sanacija malih vodnih tokov in ukrepi za zmanjševanje poplavne ogroženosti Ljubljane in projekt Pametna mesta – Primerjalna analiza razvojnih sposobnosti Ljubljane v omrežju evropskih mest srednje velikosti), Ministrstva za promet (Dobimo se na postaji) ter v projektih LLP – *Erasmus Intensive Programme* (na primer *Europe's socio-cultural borders – inherited perceptions and the modern landscapes*; *The expanding horizons in European geography teaching* (ExHEGeT); PAM-INA (*Perception, attitude, movement – identity needs action*)) in bilateralnih projektih (Vloga strateškega planiranja, primerjalnih podatkov EU in GIS za prostorski razvoj srednjeevropskih mest: primer Ljubljane in Beograda; Potenciali ekološkega kmetijstva v Sloveniji in na Češkem; *Factors of rural tourism development: comparison between Slovenia and Walloon region (Belgium)*; Ekološko kmetijstvo kot razvojni potencial za podeželje; Metodologija datiranja reliefnih oblik in procesov ter vrednotenje geodiverzite v Alpah; Zavarovana območja na dinarskem krasu Hrvaške in Slovenije). Obenem je bilo v tem obdobju intenzivno že tradicionalno bogato mednarodno sodelovanje članov Oddelka. Potekalo je več mednarodnih projektov, med katerimi velja posebej omeniti R.A.V.E. *SPACE Raising awareness of values of space through the process of education* (INTERREG III B – CADSES), RePUS – *Strategy for a regional polycentric urban system in Central-Eastern Europe economic integrating zone* (INTERREG III B – CADSES) in HEROdOTNET (*Thematic network for geography teaching and training*).

V počastitev 80. letnice profesorja dr. Vladimirja Klemenčiča je Oddelek oktobra 2006 organiziral mednarodni znanstveni posvet »Slovenska politična geografija in podeželje na razpotju« ter v počastitev 70. letnice profesorja dr. Mirka Paka marca 2007 znanstveni posvet in okroglo mizo »Evropske razsežnosti urbanizacije«. Ob 80. letnici profesorja dr. Darka Radinje je oddelek novembra 2007 organiziral znanstveno srečanje »Fizična in okoljska geografija v teoriji in praksi«, novembra 2010 pa okroglo mizo »Strokovne podlage v regionalnem in prostorskem planiranju«, ki je bila posvečena 80. letnici akademika profesorja dr. Igorja Vrišerja. Oddelek je v obdobju poročanja organiziral tri že tradicionalne Ilesičeve dneve (2005, 2007, 2010) ter števila stalna strokovna izpopolnjevanja za učitelje geografije.

Sodelavci Oddelka so sodelovali tudi pri organizaciji številnih domačih in mednarodnih konferenc, simpozijev in zborovanj. Decembra 2007 je Oddelek v okviru projekta R.A.V.E. SPACE organiziral zaključno mednarodno konferenco *Values of space and sustainable spatial development: the role of education*.

90-letnico Oddelka smo praznovali 6. novembra 2009. Znanstvenemu sestanku z naslovom »Sodobni izzivi povezovanja med univerzitetnim študijem in znanstvenim raziskovanjem v geografiji«, na katerem so poleg članov Oddelka sodelovali tudi predstavniki geografskih inštitucij in izobraževalnih organizacij iz Slovenije in drugih držav (Avstrija, Hrvaška, Velika Britanija), je sledila svečana akademija. Na tej so bila podeljena priznanja upokojenim sodelavcem Oddelka, zunanjim sodelavcem, uglednim znanstvenikom in profesorjem geografije iz tujine, ki so posebno močno povezani z našim Oddelkom, pa tudi dvema društvoma.

V okviru praznovanja 90-letnice so bili izdani zloženka s predstavitvijo knjižnice Oddelka, brošura s predstavitvijo Oddelka in študijskih programov v slovenskem in angleškem jeziku, izšla pa je tudi 32. številka znanstvene revije *Dela*, ki jo izdaja Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. V njej so predstavljeni pogledi na pretekli razvoj geografije v Sloveniji in na ljubljanskem Oddelku za geografijo, nakazani pa so tudi potenciali za prihodnji razvoj vede.

Na Oddelku ugotavljamo, da je število vpisanih študentov v zadnjih letih konstantno, kar kaže na dovolj velik interes za študij geografije, čeprav že prihajajo generacije, ki so manj številčne. Študij geografije je v zadnjem akademskem letu potekal v nekoliko posebnih okoliščinah, vsaj kar zadeva študijske programe. Stari program se je iztekal, obenem pa je prva generacija »bolonjcev« zaključila tretji letnik in s tem prvo stopnjo študija. Dvopredmetni pedagoški program je potekal po starem programu. Te okoliščine so zahtevale nekaj sprotne prilagajanja. Po drugi strani so se pokazale nekatere hibe »bolonjskega« sistema, pri čemer lahko naše izkušnje primerjamo z izkušnjami drugih evropskih univerz. Prav tako se je pričel doktorski študij, ki ima v nasprotju od starega programa nekoliko drugačen potek. Čeprav je poudarek še vedno na individualnem raziskovalnem delu ter študiju literature s področja teorije in metodologije ob pomoči mentorja, je uvedba rednih predavanj in seminarjev brez dvoma nova kakovost prenovljenega programa doktorskega študija.

Na Oddelku za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani smo prepričani, da se nenehno stremenje po visoko kvalitetnem znanstvenem, strokovnem in pedagoškem delu kaže tudi v uspehih njegovih diplomantov. Tako je samo v zadnjem obdobju pet študentov prejelo fakultetne Prešernove nagrade, kar je izjemen dosežek. Poleg tega so zaradi kakovosti še štirje študentje prejeli posebna priznanja Oddelka za geografijo. Dve študentki sta za svoja diplomska dela prejeli nagrade Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Dejan Rebernik, Tatjana Resnik Planinc, Jernej Zupancič

Novi magistri in doktorji znanosti s področja geografije na Fakulteti za humanistične študije Univerze na Primorskem

Primož Pipan:

Primerjava popotresne obnove v Italiji in Sloveniji po potresih v Zgornjem Posočju in Furlaniji

Comparing post-earthquake recovery in Italy and Slovenia after the earthquakes in the Soča valley and Friuli

Doktorska disertacija: Koper, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije Koper, Oddelek za geografijo, 2011, 327 strani

Mentor: dr. Milan Bufon

Somentor: dr. Milan Orožen Adamič

Zagovor: 23. 3. 2011

Naslov: Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Geografski inštitut Antona Melika, Novi trg 2, 1000 Ljubljana, Slovenija

E-pošta: primoz.pipan@zrc-sazu.si

Izvleček: Doktorska disertacija primerja popotresno obnovo v Italiji in Sloveniji po potresih v Zgornjem Posočju in Furlaniji. Tema doktorske disertacije spada v okvir geografije naravnih nesreč in politične geografije, sega pa tudi v regionalno geografijo, saj kot primere obravnava konkretne pokrajine v Italiji in Sloveniji. Disertacija se ukvarja s posledicami naravnih nesreč ter potekom popotresne obnove v dveh sosednjih državah oziroma dveh različnih družbenopolitičnih sistemih. Zanimali so nas tudi vplivi popotresne obnove na pokrajinsko strukturo. Vzorčni primeri temeljijo na obnovi po potresih v Furlaniji in Posočju leta 1976, ki so prizadeli območje depopulacije v Sloveniji in podobno območje v Italiji, kjer je bila prizadeta tudi slovenska narodna manjšina. Upoštevali smo tudi potresa leta 1998 in 2004, ki sta skoraj isto območje v Posočju prizadela že po osamosvojitvi države in v času spremenjenega družbenopolitičnega sistema. To je prva raziskava, ki popotresno obnovo v Furlaniji in Posočju obravnava primerjalno. Osredotočili smo se na terensko delo, pri čemer nas je zanimalo zlasti mnenje različnih deležnikov o uspešnosti obnove. Raziskava je bila izvedena na štirinajstih vzorčnih primerih, sedmih v Italiji in sedmih v Sloveniji. Obdobje treh desetletij po prvih potresih predstavlja pravšnje časovno distanco, ki omogoča kritično vrednotenje uspešnosti in celovitosti popotresne obnove, s poudarkom na njenih posledicah ter dolgoročnih učinkih na pokrajino in njene prebivalce.

Ključne besede: geografija, naravne nesreče, potresi, popotresna obnova, Furlanija, Posočje, Slovenija, Italija, Beneška Slovenija.

Katja Vrtovec:

Čezmejno sodelovanje na Krasu

Cross-border cooperation in the area of Karst

Magistrsko delo: Koper, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije Koper, Oddelek za geografijo, 2011, 197 strani

Mentor: dr. Milan Bufon

Zagovor: 17. 1. 2011

Naslov: Preglov trg 11, 1000 Ljubljana, Slovenija

E-pošta: katja.vrtovec@gmail.com

Izvleček: Čezmejno sodelovanje je izrazito kompleksen pojav, katerega oblike postajajo vse bolj raznolike in segajo na vse višje ravni. V okviru evropske regionalne politike je čezmejno sodelovanje prikazano

kot instrument za premagovanje konfliktov in perifernosti ter kot orodje za krepitev gospodarskega potenciala in trajnostnega razvoja regij in držav. V magistrskem delu smo se ukvarjali s čezmejnimi sodelovanjem na Krasu, kjer se je od nastanka meje razvil pester spekter čezmejnih odnosov, od ohranjanja sorodstvenih in prijateljskih vezi, prehodov dvolastnikov do nadgradnje spontanega sodelovanja med lokalnim prebivalstvom v vse tesnejša povezovanja na občinskih in institucionalnih ravneh ter vse močnejše pobude za celovito obravnavo Krasa in skupen razvoj območja. V delu smo se osredotočili na obdobje po osamosvojitvi Slovenije in formalizaciji sodelovanja med obmejnimi občinami ter drugimi javnimi in zasebnimi akterji. V delu se ukvarjamo z značilnostmi in s pomenom funkcionalnega ter institucionalnega sodelovanja na Krasu. Ugotavljamo prostorske in družbene značilnosti čezmejnega območja, nove trende čezmejnih tokov ter pomen čezmejnega sodelovanja v okviru čezmejnih projektov, ki so pomemben finančni vir za občine čezmejnega območja. Vse večje je zavedanje o nujnosti trajnostne teritorialne integracije homogenega območja Krasa, usklajenosti posegov v prostor z namenom ohranjanja narave in okoljske dediščine ter usklajevanja s potrebami družbenoekonomskega razvoja in z dvigom kakovosti življenja lokalnega prebivalstva. V zvezi s tem so se oblikovala številna partnerstva in dokumenti. V delu raziskujemo verjetnost nastanka skupne institucionalne forme za potrebe načrtovanja razvoja čezmejnega območja Krasa.

Ključne besede: Kras, čezmejno sodelovanje, kohezijska politika.

Valentina Brečko Grubar

Novi magistri s področja geografije na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani

Janez Topolšek:

Vpliv sosednjih urbanih središč na regionalno strukturo Slovenije
Influence of neighbouring urban centres on the regional structure of Slovenia

Magistrsko delo: Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo, 2010, 154 strani

Mentor: dr. Andrej Černe

Zagovor: 10. 12. 2010

Naslov: Steletova 23a, 1241 Kamnik, Slovenija

E-pošta: janez.topolsek@gmail.com

Izvleček: Namen magistrskega dela je določiti in ovrednotiti vpliv širitve Evropske unije, manjšanje vpliva nacionalnih mej ter vpliv gravitacijskih območij sosednjih urbanih središč na regionalno strukturo Slovenije. S širitvijo se je koncept regionalne politike Evropske unije spremenil. V ospredje je zopet prišla težnja po večji infrastrukturni povezanosti prostora ter močnejši teritorialni koheziji. Cilj pričujočega magistrskega dela je določiti obseg in jakost gravitacijskih območij sosednjih urbanih središč znotraj slovenskega ozemlja ter opredeliti vpliv, ki ga imajo sosednja urbana območja na slovenski poselitveni prostor ter regionalno strukturo Slovenije. Gravitacijska območja sem določal na podlagi delovne migracije slovenske delovne sile v sosednja čezmejna urbana središča, nadaljnje na podlagi izmenjave študentov in na podlagi števila funkcionalnih povezav skozi pregled sodelovanja v čezmejnih projektih pobude skupnosti Interreg IIIA.

Ključne besede: regionalno planiranje, regionalizacija, regionalna struktura, funkcijska regija, razvojna regija, pokrajina, makroregija, širše mestno območje, urbano omrežje, družbena geografija, ekonomska geografija, geografija prometa, urbana geografija.

Maja Zupan:**Snovnoenergetski pretoki skozi Slovenijo in primerjava z izbranimi državami*****Material and energy flows through Slovenia and comparison with selected countries***

Magistrsko delo: Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo, 2011, 147 strani

Mentor: dr. Metka Špes

Zagovor: 3. 5. 2011

Naslov: Plešičeva ulica 31, 1000 Ljubljana, Slovenija

E-pošta: kaktuska1@yahoo.com

Izvleček: V magistrski nalogi so obravnavani snovnoenergetske tokovi skozi Slovenijo. Ti tokovi so del delovanja odprtega sistema in se pojavljajo na njegovi meji. Na tej meji prihaja do izmenjave energije in snovi z drugimi sistemi. Snovni vnosi in snovni iznosi so analizirani z metodologijo računov snovnih tokov. Del analize je tudi ovrednotenje snovnih vnosov in iznosov z vidika naravnogeografskih značilnosti sistema. Rezultat analize so izračunani kazalniki za Slovenijo, ki so primerjani z izbranimi državami Evropske unije (Avstrijo, Italijo, Madžarsko in Švedsko) z različnih vidikov, na koncu pa so države rangirane na bolj in manj uspešne v doseganju trajnostnega razvoja.

Ključne besede: računi snovnih tokov, sistem, vnosi, iznosi.

Olga Abram:**Trajnostni razvoj Krasa z vidika čezmejnega sodelovanja*****Sustainable development of the Karst region in terms of the cross-border cooperation***

Magistrsko delo: Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo, 2011, 224 strani

Mentorica: dr. Metka Špes

Zagovor: 8. 11. 2011

Naslov: Štanjel 146, 6222 Štanjel, Slovenija

E-pošta: olga.abram1@gmail.com

Izvleček: Območje Krasa odlikujejo ohranjenost in pestrost naravnega okolja ter edinstvena kraška pokrajina. Na primeru štirih kraških občin (Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana) je bila s pomočjo izbranih kazalnikov izdelana ocena trajnostnega razvoja, ki je pokazala, da so kraške občine šele na začetku poti k trajnostnemu razvoju. Na lokalni ravni je bila na ta način preizkušena uporabnost nabora kazalnikov, ki ga je izdelal Statistični urad Republike Slovenije na ravni celotne države, po drugi strani pa smo poskušali ugotoviti, ali se razvoj na Krasu giblje v smeri trajnostnega razvoja. Iz nabora 26 kazalnikov, združenih v tri področja, in sicer blaginja, ravnovesje in skromnost ter medgeneracijsko sodelovanje, je bilo izbranih 9 kazalnikov. Za vsako izmed navedenih treh območij pa je izbran tak kazalnik, ki se nanaša na okoljsko, ekonomsko in socialno vsebino.

Od leta 1994 dalje ima območje Krasa tudi možnost koriščenja sredstev iz programa čezmejnega sodelovanja med Slovenijo in Italijo, katerega namen je povezovanje območij, razdeljenih z državno mejo in s tem prispevanje k trajnostnemu razvoju na območju celotne Skupnosti. Evropska finančna

sredstva so bila usmerjena na različna področja razvoja, od varstva okolja, izgradnje infrastrukture, gospodarstva, turizma, do kulturnih izmenjav in razvoja človeških virov, ki so pomembno prispevala k razvoju obmejnega območja, tudi z vidika spoštovanja načel trajnostnega razvoja, kar potrjuje ocena izbranih projektov. Zato bo tudi v prihodnje treba oblikovati takšne projekte, ki bodo prispevali k izboljšanju trajnostnega razvoja obravnavanega območja.

Ključne besede: regionalna geografija, trajnostni razvoj, kazalniki, Kras, čezmejno sodelovanje, slovensko-italijanska meja.

Janja Turk